

Cirkulärnr: 1994:51
Diariernr: 1994:0530
Handläggare: Lennart Kriisa
Avdsek: KEP Förh
Datum: 1994-03-02
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Normerande beslut om anställningsvillkor

Personalpolitik 1994-2: 15

Handläggare
Lennart Kriisa

1994-03-02

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Normerande beslut om anställningsvillkor för arbetstagare i kommunen - NBA 90

Beslutets tillkomst

I samband med att huvudavtal träffades för kommunaltjänstemännen vid 1966 års Huvudöverenskommelse, rekommenderades samtliga kommuner att som komplement till kollektivavtalsregleringen fatta "Normerande beslut om anställningsvillkor för arbetstagare hos kommunen". Vissa omformuleringar har därefter genomförts i två omgångar; NBA 70 och NBA 90.

Kollektivavtalets verkan för utanförstående arbetstagare

Principen att kollektivavtal utfyller utanförståendes enskilda anställningsavtal även i fråga om lön, kan ej upprätthållas i de fall ett kollektivavtal endast innehåller vissa grundnormer för lönesättningen. Detta har uttryckts i en dom från arbetsdomstolen, AD 1991 nr 100 (Svenska Yrkesförärförbundet/ Helsingborgs kommun). Domstolen uttalade att

"den utanförstående arbetstagarens anspråk på att gällande kollektivavtal skall tillämpas är inte liktydigt med ett rättsligt grundat anspråk på lika lön för lika arbete.---Enligt arbetsdomstolens mening ter det sig som mer realistiskt att man, när man skall fastställa om ett kollektivavtal är av generell karaktär eller innefattar individuella löneåtgärder, för att med den utgångspunkten avgöra huruvida arbetsgivaren är skyldig att tillämpa kollektivavtalet för en utanförstående arbetstagare, i alla normala fall låter det avgörande vara kollektivavtalens avsikt sådan denna låter sig fastställas på grundval av avtalets konstruktion och lydelse. Man synes inte utan särskilda skäl böra inlåta sig på att pröva huruvida avtalet är att betrakta som i realiteten av generell natur."

Enligt arbetsdomstolen är alltså utgångspunkten, när det gäller löneförbättringsåtgärder i ett kollektivavtal, att det är kollektivavtalsparternas avsikt som är avgörande om innehållet även skall gälla för utanförstående arbetstagare.

Vid en löneuppgörelse beräknas utrymmet normalt på arbetstagarorganisationens lönesumma med ett visst procenttal. Detta revisionsutrymme minskas därefter med den lönehöjning som eventuellt garanteras varje arbetstagare som tillhör organisationen.

Den oorganiserade kan i sådant fall endast göra anspråk på det belopp som eventuellt garanteras varje arbetstagare om det centrala kollektivavtalets konstruktion är sådan att kollektivavtalet omfattar hela den grupp arbetstagare som den oorganiserade tillhör.

Nytt lönesystem

Enligt det tidigare gällande lönesystemet i kommunerna med lönegrader och löneklasser bestämdes arbetstagarnas löner efter gemensamma grunder. Det normerande beslutet medförde att arbetsgivaren skulle tillämpa samma grunder vid lönesättningen för såväl organiserade som oorganiserade arbetstagare.

Nuvarande lönesystem, med undantag av lärarnas tariffönesystem, grundar sig på individuella bedömningar. Därmed föreligger inte längre ett behov av ett normerande system för samtliga arbetstagare.

Förslag till beslut

Förhandlingsdelegationen rekommenderar kommunen besluta **att** upphäva Normerande beslut om anställningsvillkor för arbetstagare hos kommunen - NBA 90.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och Personalpolitik
Förhandlingssektionen

Markus Gustafsson

Lenart Kriisa